

Powszechny Spis Rolny 2020 – wyniki ostateczne w województwie pomorskim

29.04.2022 r.

Uwaga. Dane dla województwa są prezentowane według siedziby użytkownika, a dla gmin – według siedziby gospodarstwa rolnego.

↓ 5,4%

Spadek liczby gospodarstw rolnych
w porównaniu z wynikami PSR 2010

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (PSR 2020) odnotowano spadek liczby gospodarstw rolnych przy jednoczesnym wzroście ich średniej powierzchni. W porównaniu z wynikami uzyskanymi w Powszechnym Spisie Rolnym 2010 (PSR 2010) zmniejszyła się powierzchnia gruntów ogółem użytkowanych w gospodarstwach rolnych, natomiast zwiększyło się pogłowie bydła przy jednoczesnym spadku pogłowia pozostałych grup zwierząt gospodarskich.

Spisem rolnym, jako badaniem pełnym, zostały objęte gospodarstwa rolne, których użytkownikami były osoby fizyczne (gospodarstwa indywidualne) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Powszechny Spis Rolny (PSR) został przeprowadzony na terytorium Polski w okresie od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r.

1. Gospodarstwa rolne

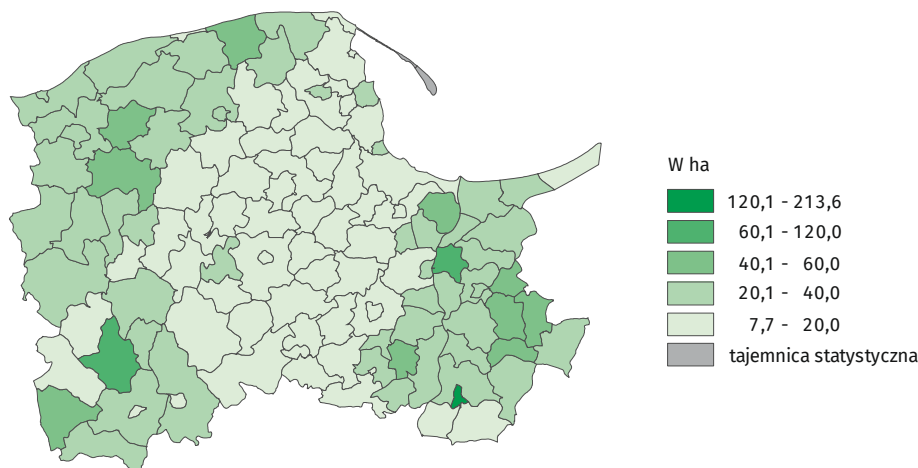
Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. **liczba gospodarstw rolnych** ogółem w województwie pomorskim wyniosła 38928 (3,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych w Polsce) i w porównaniu z PSR 2010 zmniejszyła się o 2208 (o 5,4%) gospodarstw.

Obserwowany spadek liczby gospodarstw rolnych, przy nieznacznym wzroście powierzchni użytków rolnych (o 3,1%), przyczynił się do wzrostu średniej powierzchni użytków rolnych przypadającej na 1 gospodarstwo rolne o 9,3% (z 18,2 ha w 2010 r. do 19,9 ha w 2020 r.). W kraju średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 gospodarstwo rolne wyniosła 11,4 ha, co plasuje województwo na 5. miejscu w kraju. Najwyższą średnią powierzchnię użytków rolnych (20,4 ha) odnotowano w grupie gospodarstw prowadzących produkcję roślinną i zwierzęcą.

Nieznacznej zmianie uległa **struktura gospodarstw rolnych**. Zmniejszył się udział gospodarstw rolnych o powierzchni 5-15 ha (z 37,7% w 2010 r. do 35,3% w 2020 r.). Natomiast zwiększył się udział gospodarstw o powierzchni 15 ha i więcej użytków rolnych (z 26,2% do 28,3%) oraz najmniejszych gospodarstw o powierzchni do 5 ha użytków rolnych (odpowiednio z 36,2% do 36,4%).

Analizując gospodarstwa rolne pod względem prowadzonej działalności gospodarczej zaobserwowano znaczącą zmianę. Według wyników PSR 2020 przeważają gospodarstwa rolne prowadzące wyłącznie produkcję roślinną – 54,1% (wzrost o 14,4 p.proc.). Natomiast udział gospodarstw rolnych prowadzących produkcję roślinną i zwierzęcą wyniósł 44,9% (spadek o 14,8 p.proc.). Niewielki udział (zaledwie 1,0%) stanowiły gospodarstwa prowadzące wyłącznie produkcję zwierzęcą, a ich liczba wzrosła w porównaniu z 2010 r. (z 269 do 384).

Mapa 1. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^a w 2020 r.

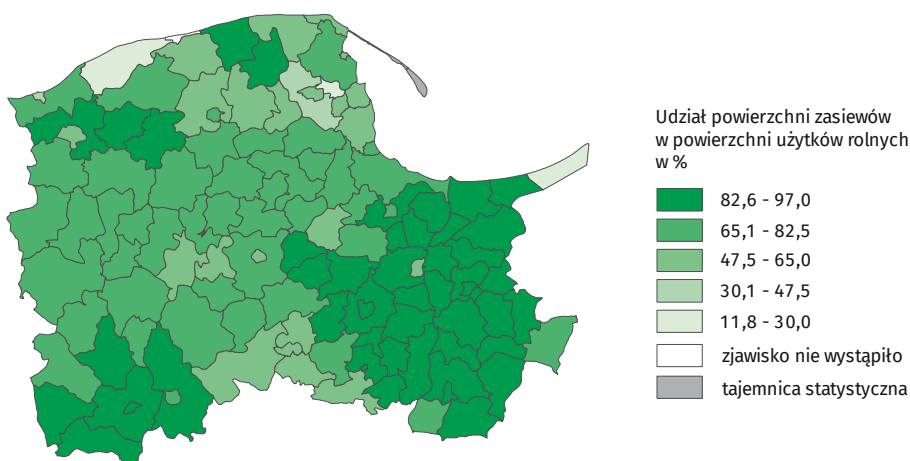
a Według siedziby gospodarstwa rolnego.

2. Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. **powierzchnia użytków rolnych** ogółem w gospodarstwach rolnych województwa pomorskiego wyniosła 773172 ha i zwiększyła się w porównaniu z wynikami PSR 2010 o 22998 ha (o 3,1%). Zwiększyła się powierzchnia zasiewów o 45595 ha (o 8,0%) oraz łąk trwałych o 17151 ha (o 18,0%). Natomiast zmniejszyła się powierzchnia pastwisk trwałych o 15281 ha (o 40,0%) i gruntów ugorowanych o 12892 ha (o 61,6%).

W strukturze zasiewów nadal dominującą uprawą były zboża ogółem (62,9%), których powierzchnia uprawy wyniosła 385970 ha (w tym 328546 ha to zboża podstawowe). W porównaniu z 2010 r. powierzchnia zasiewów zbóż zmniejszyła się o 5,0% (zboż podstawowych o 4,0%), a ich udział w strukturze zasiewów zmniejszył się o 8,6%. Zmniejszył się również udział upraw ziemniaków i buraków cukrowych (odpowiednio o 0,4 p.proc. i 0,1 p.proc., do 3,2% i 1,6%), a wzrósł udział rzepaku i rzepiku oraz warzyw gruntowych (odpowiednio o 0,5 p.proc. i o 0,5 p.proc., do 13,4% i 1,5%).

Mapa 2. Powierzchnia zasiewów w gospodarstwach rolnych ^a w 2020 r.

a Według siedziby gospodarstwa rolnego.

3. Zwierzęta gospodarskie

Według wyników PSR 2020, pogłowie podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych województwa pomorskiego wyniosło:

- **bydła** – 227645 szt., w tym krów – 77849 szt.,
- **świń** – 810374 szt., w tym loch – 68123 szt.,
- **drobiu** – 6897751 szt., w tym kur niosek - 1685305 szt.

W porównaniu z wynikami spisu rolnego z 2010 r. liczebność stada bydła zwiększyła się o 32306 szt., o 16,5% (w kraju o 9,9%), w tym krów o 2131 szt., o 2,8% (w kraju spadek o 6,3%). W województwie pomorskim w pogłowie bydła ogółem 34,2% stanowiły krowy (w Polsce 39,3%), a udział województwa w krajowym pogłowie bydła wzrósł z 3,4% w 2010 r. do 3,6% w 2020 r. (8. miejsce w kraju).

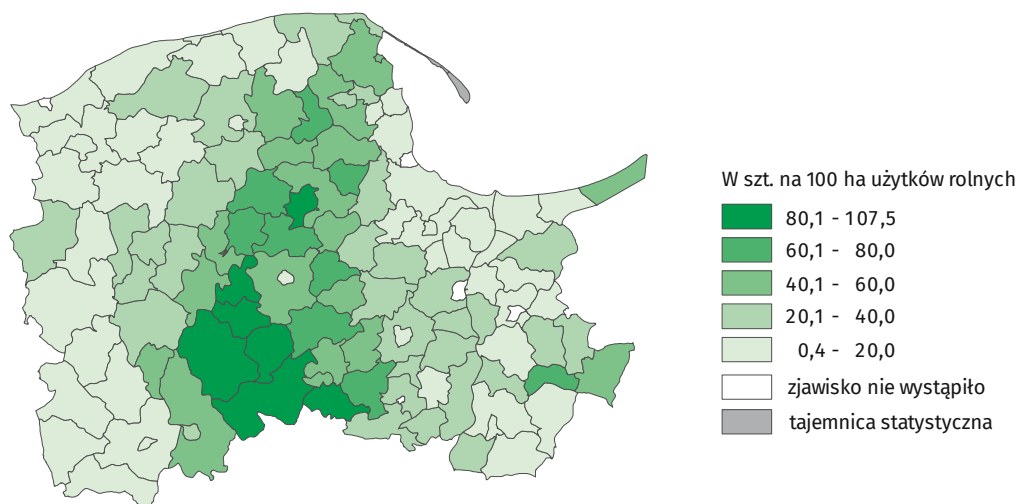
W odniesieniu do wyników PSR 2010 zmniejszyło się pogłowie świń w województwie pomorskim o 34734 szt., o 4,1% (w Polsce spadek o 26,9%), w tym loch – o 22583 szt., o 24,9% (w Polsce spadek o 42,8%). W pogłowie świń ogółem 8,4% stanowiły lochy (w kraju 7,3%). Udział województwa pomorskiego w krajowym pogłowie świń wzrósł z 5,5% w 2010 r. do 7,3% w 2020 r. (5. miejsce w kraju). Pojawiające się od 2014 r. choroby świń (głównie ASF – afrykański pomór świń), wiążące się z koniecznością zapewnienia bioasekuracji w gospodarstwach rolnych, spowodowały wycofanie się producentów rolnych z produkcji o małej skali chowu na rzecz chowu intensywnego (przemysłowego).

W porównaniu z wynikami PSR 2010 odnotowano w województwie pomorskim spadek pogłowia drobiu o 811074 szt., o 10,5% (w Polsce wzrost o 29,6%) przy jednoczesnym wzroście liczby kur niosek o 103268 szt., o 6,5% (w Polsce wzrost o 8,3%). W strukturze drobiu ogółem 24,4% stanowiły kury nioski. Przy znacznym wzroście ogólnopolskiego stada drobiu udział województwa pomorskiego w krajowym pogłowie drobiu zmniejszył się z 4,4% w 2010 r. do 3,1% w 2020 r. (12. miejsce w kraju).

W gospodarstwach rolnych obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych kształtowała się następująco:

- **bydło** – 29 szt. (wobec 26 szt. w 2010 r.), w kraju 42 szt. (wobec 39 szt. w 2010 r.),
- **świnie** – 105 szt. (wobec 113 szt. w 2010 r.), w kraju 75 szt. (wobec 103 szt. w 2010 r.),
- **drób** – 892 szt. (wobec 1028 szt. w 2010 r.), w kraju 1511 szt. (wobec 1173 szt. w 2010 r.).

Mapa 3. Obsada bydła ogółem ^a w 2020 r.

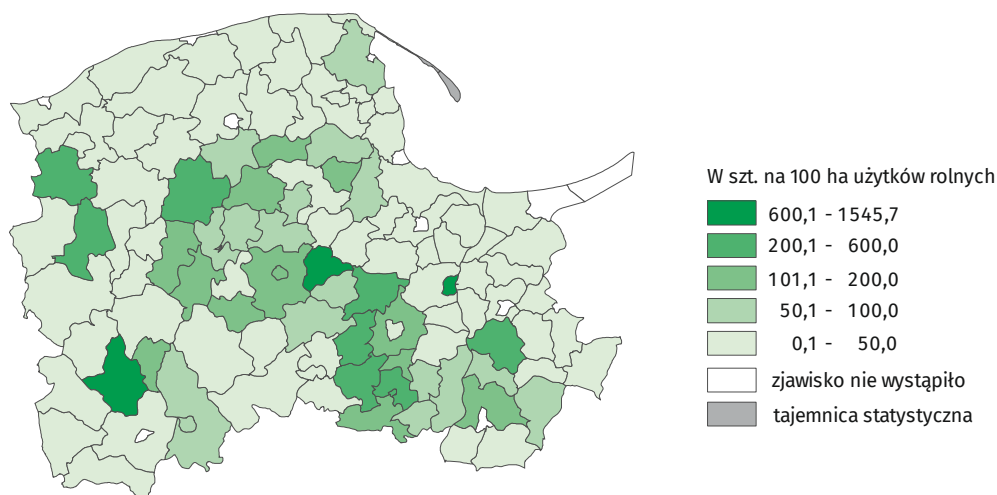

a Według siedziby gospodarstwa rolnego.

W porównaniu z wynikami PSR 2010 odnotowano jedynie wzrost pogłowia bydła

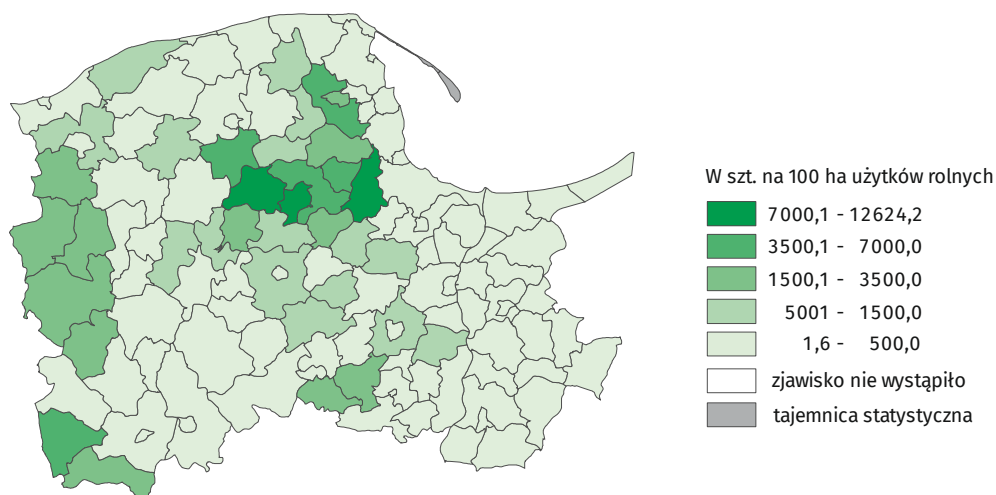
Zwiększenie obsady zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych odnotowano jedynie w odniesieniu do bydła

Mapa 4. Obsada świń ogółem ^a w 2020 r.

a Według siedziby gospodarstwa rolnego.

Mapa 5. Obsada drobiu ogółem ^a w 2020 r.

a Według siedziby gospodarstwa rolnego.

4. Nawożenie roślin

Według danych PSR 2020 w województwie pomorskim **zużycie nawozów mineralnych** w przeliczeniu na czysty składnik wyniosło 108064 ton, co oznacza wzrost o 9580 ton (o 9,7%) w porównaniu z 2010 r. (w Polsce wzrost o 10,1%). Odnotowano wzrost zużycia nawozów potasowych i nawozów azotowych (odpowiednio o 30,4% i 9,5%), a spadek zużycia nawozów fosforowych (o 13,5%).

Zużycie nawozów mineralnych na 1 ha użytków rolnych wyniosło 139,8 kg (w 2010 r. – 131,3 kg), w tym nawozów azotowych – 82,3 kg, nawozów potasowych – 36,5 kg, a nawozów fosforowych – 20,9 kg (w 2010 r. odpowiednio 77,5 kg, 28,9 kg i 24,9 kg).

Województwo pomorskie uplasowało się na 5. miejscu w kraju pod względem zużycia nawozów mineralnych i wapniowych na 1 ha użytków rolnych.

Zużycie nawozów wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w województwie pomorskim wyniosło 77017 ton, co oznacza wzrost o 30853 tony (o 66,8%) w stosunku do 2010 r. (w kraju wzrost o 126,6%). W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 99,6 kg nawozów wapniowych (w 2010 r. – 61,5 kg).

W porównaniu z wynikami PSR 2010 odnotowano wzrost zużycia nawozów mineralnych na 1 ha użytków rolnych, w tym największy wśród nawozów potasowych

Zużycie nawozów wapniowych wzrosło aż o 66,8%

5. Ciągniki i maszyny rolnicze

Według wyników PSR 2020 w gospodarstwach rolnych województwa pomorskiego znajdowało się 48,2 tys. **ciągników**, o 3,6% więcej niż w 2010 r. (w Polsce wzrost o 2,1%). Na przestrzeni 10 lat zwiększyła się liczba **kombajnów zbożowych** (z 7,4 tys. szt. w 2010 r. do 8,2 tys. szt. w 2020 r.), na co główny wpływ miał wzrost powierzchni zasiewów rzepaku i rzepiku (o 12,2%). Natomiast zmniejszyła się liczba kombajnów buraczanych (z 0,7 tys. szt. do 0,2 tys. szt.) oraz kombajnów ziemniaczanych (z 1,8 tys. szt. do 0,2 tys. szt.). Zmniejszyła się również liczba pozostałych maszyn rolniczych w gospodarstwach rolnych województwa:

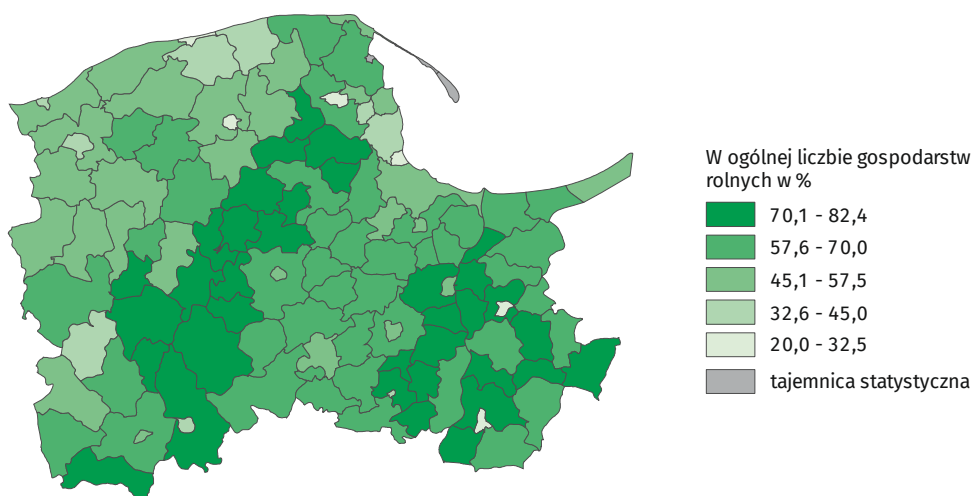
- **silosokombajny** z 0,4 tys. szt. do 0,1 tys. szt. (w kraju spadek z 11,8 tys. szt. do 3,7 tys. szt.),
- **opryskiwaczy polowych** z 13,8 tys. szt. do 12,7 tys. szt. (w kraju odpowiednio z 490,8 tys. szt. do 462,4 tys. szt.),
- **opryskiwaczy sadowniczych** z 0,5 tys. szt. do 0,2 tys. szt. (w kraju wzrost odpowiednio z 51,2 tys. szt. do 51,8 tys. szt.).

Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik rolniczy niewiele zmniejszyła się z 16,1 ha w 2010 r. do 16,0 ha w 2020 r. (w kraju spadek z 10,5 ha do 10,3 ha).

W 2020 r. na 100 gospodarstw rolnych przypadło średnio:

- 123,8 szt. ciągników (w 2010 r. 113,1 szt.),
- 21,2 szt. kombajnów zbożowych (w 2010 r. 18,0 szt.),
- 0,6 szt. kombajnów buraczanych (w 2010 r. 1,6 szt.),
- 32,6 szt. opryskiwaczy polowych (w 2010 r. 33,6 szt.),
- 0,4 szt. opryskiwaczy sadowniczych (w 2010 r. 1,2 szt.).

Mapa 6. Gospodarstwa rolne wyposażone w ciągniki ^a w 2020 r.

a Według siedziby gospodarstwa rolnego.

6. Źródła dochodów gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

Według danych PSR 2020 w województwie pomorskim najwięcej gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego uzyskiwało dochody z prowadzonej działalności rolniczej – 38455 gospodarstw (w 2010 r. 40899 gospodarstw domowych) oraz z pracy najemnej – 14836 gospodarstw domowych (16835 gospodarstw w 2010 r.), co oznacza spadek w porównaniu z 2010 r. odpowiednio o 6,0% i 11,9%. Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego utrzymywały się również z dochodów z emerytury i renty (24,3% ogólnej liczby gospodarstw domowych, wzrost o 3,1 % w porównaniu z 2010 r.), z działalności pozarolniczej (odpowiednio 19,1% gospodarstw, spadek o 1,0%) oraz z niezarobkowych źródeł utrzymania poza emeryturą i rentą (15,6% gospodarstw, wzrost o 8,4%).

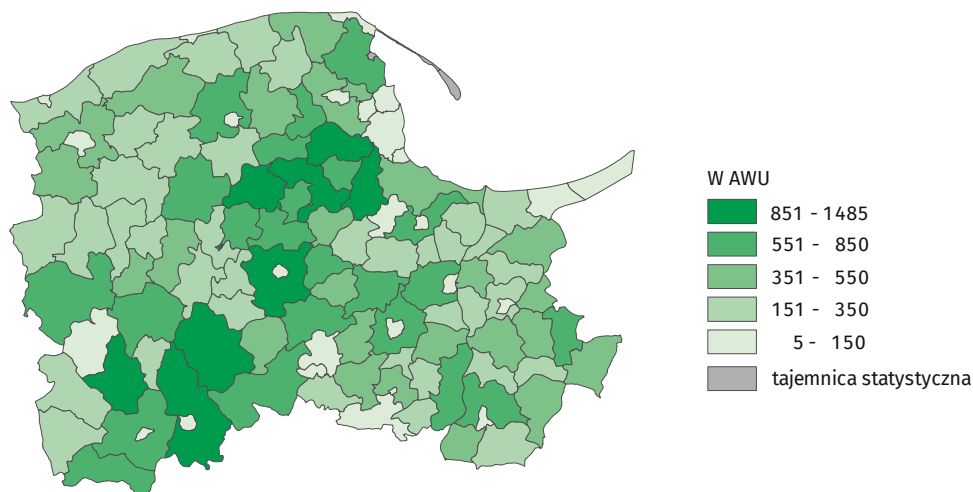
Na przestrzeni 10 lat odnotowano wzrost liczby ciągników na 100 ha gospodarstw rolnych

Gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, które uzyskały ponad 50% dochodów z tytułu prowadzonej działalności rolniczej oraz z pracy najemnej odnotowano odpowiednio 14875 i 10332 (spadek o 17,9% i wzrost o 5,9% w stosunku do 2010 r.).

7. Nakłady pracy i struktura pracujących w gospodarstwach rolnych

Wyniki PSR 2020 wykazały, że nakłady pracy na prowadzenie działalności rolniczej w indywidualnych gospodarstwach rolnych w województwie pomorskim wyniosły 43,1 tys. AWU. Dominowały gospodarstwa, gdzie nakłady pracy ponoszone na prowadzenie działalności rolniczej stanowiła rodzinna siła robocza (39,1 tys. AWU), a w zdecydowanej mniejszości były te, w których zatrudniano pracowników najemnych (2,6 tys. AWU).

Mapa 7. Nakłady pracy w gospodarstwach rolnych ogółem poniesione na produkcję rolniczą^a w 2020 r.

a Według siedziby gospodarstwa rolnego.

AWU – roczna jednostka pracy – oznacza ekwiwalent pełnego etatu. Oblicza się ją przez podzielenie liczby godzin przepracowanych w ciągu roku przez roczną liczbę godzin odpowiadającą pełnemu etatowi.

Ważniejsze dane o gminach

Obsada zwierząt gospodarskich ^a na 100 ha

Bydło ogółem

w tym w gospodarstwach indywidualnych

Świnie ogółem

w tym w gospodarstwach indywidualnych

Drób ogółem

w tym w gospodarstwach indywidualnych

Obsada zwierząt gospodarskich ^a na 1 gospodarstwo rolne w szt.

Bydło ogółem

w tym w gospodarstwach indywidualnych

Świnie ogółem

w tym w gospodarstwach indywidualnych

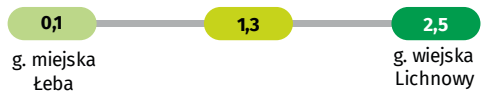
Drób ogółem

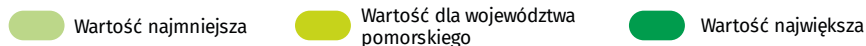
w tym w gospodarstwach indywidualnych

Ciągniki przypadające na 1 gospodarstwo rolne ^a w szt.

Opryskiwacze polowe przypadające na 1 gospodarstwo rolne ^a w szt.

^a Według siedziby gospodarstwa rolnego.

Tablica 1. Ważniejsze dane o rolnictwie na podstawie spisów powszechnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	PSR 2010	PSR 2020	
		ogółem	Polska = 100
Liczba gospodarstw rolnych	41136	38928	3,0
w tym prowadzące:			
wyłącznie produkcję roślinną	16321	21059	2,9
produkcję roślinną i zwierzęcą	24546	17485	3,0
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w ha	18,2	19,9	•
w tym prowadzących:			
wyłącznie produkcję roślinną	17,2	19,7	•
produkcję roślinną i zwierzęcą	19,1	20,4	•
Powierzchnia zasiewów w ha	567933	613528	5,6
w tym:			
zboża	406322	385970	5,2
ziemniaki	20707	19341	8,6
buraki cukrowe	9870	10098	4,1
rzepak i rzepik	73303	82278	8,4
warzywa gruntowe	5749	9238	5,5
Zwierzęta gospodarskie w szt.:			
bydło	195339	227645	3,6
świnie	845108	810374	7,3
drób	7708825	6897751	3,1
Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych w szt.:			
bydło	26	29	•
świnie	113	105	•
drób	1028	892	•
Zużycie nawozów mineralnych (w przeliczeniu na czysty składnik) w tonach	98484	108064	5,5
azotowych	58154	63665	6,2
fosforowych	18685	16166	4,5
potasowych	21645	28232	5,1
Zużycie nawozów wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) w tonach	46164	77017	5,8
Zużycie nawozów mineralnych (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych w kg	131,3	139,8	•
azotowych	77,5	82,3	•
fosforowych	24,9	20,9	•
potasowych	28,9	36,5	•
Zużycie nawozów wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych w kg	61,5	99,6	•
Ciągniki rolnicze w szt.	46517	48185	3,3
Kombajny zbożowe w szt.	7404	8241	4,9
Opryskiwacze polowe w szt.	13834	12701	2,7
Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, które uzyskały dochód z:			
działalności rolniczej	40899	38455	2,9
pracy najemnej	16835	14836	2,5

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Gdańsku
Dyrektor Jerzy Auksztol
Tel: 58 76 83 130

Rozpowszechnianie:
Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Tel.: 58 76 83 210
e-mail: A.Sarnowska@stat.gov.pl

Obsługa mediów:
Zbigniew Pietrzak
Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Tel.: 58 76 83 175
e-mail: Z.Pietrzak@stat.gov.pl

www.gdansk.stat.gov.pl

@Gdansk_STAT

@GlownyUrzadStatystyczny
@urządstatystycznywgdansku

Powiązane opracowania:

[Publikacja GUS pt. Powszechny Spis Rolny 2020. Metodologia i organizacja badania](#)

Ważniejsze pojęcia i wyjaśnienia metodologiczne zawarto w wyżej wymienionym opracowaniu.

Informacje wynikowe dostępne w bazie danych:

[Bank Danych Lokalnych - Powszechny Spis Rolny - PSR 2020](#)